

prima instanță: Judecătoria Cantemir
Judecător: Tudor Berdilă
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul
Judecători: Vitalie Movilă
Evghenii Dvurecenschii
Nina Velelva

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

24 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
Judecătorii:

Iulia Sîrcu
Iuliana Oprea, Ion Druță
Galina Stratulat, Nicolae Craiu

examinând recursului declarat de Culeva Vladimir,
împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 02 februarie 2016, prin care a
fost respins apelul declarat de Culeva Vladimir cu menținerea hotărîrii
Judecătoria Cantemir din 30 septembrie 2015,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Culeva
Vladimir împotriva S.A. „Drumuri Cahul” (fosta S.A. „Drumuri Cantemir”), cu
privire la repararea prejudiciului material și moral,

c o n s t a t ă :

La data de 08 aprilie 2008, Culeva Vladimir a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Î.A. „Drumuri Cahul” (fosta S.A. „Drumuri Cantemir”), cu
privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 29 februarie 2008
deplasându-se la volanul autoturismului personal, la intrarea în or. Cantemir, a
derapat de pe carosabil, accidentând grav autoturismul său, deoarece partea
carosabilă a drumului era acoperită cu ulei tehnic. Accidentul rutier a fost
înregistrat la Comisariatul de poliție a raionului Cantemir.

Consideră că, vinovat în comiterea accidentului rutier este S.A. „Drumuri
Cantemir” deoarece ultima nu și-a îndeplinit obligațiunile de administrare și
întreținere a drumului.

Solicită încasarea din contul S.A. „Drumuri Cahul” (fosta S.A. „Drumuri Cantemir”) prejudiciul material în mărime de 49 450 lei, prejudiciul moral în sumă de 50 000 lei și cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Cantemir din 29 iunie 2010 acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 28 februarie 2012 a fost admis apelul declarat de Culeva Vladimir, casată hotărârea Judecătoriei Cantemir din 29 iunie 2010 cu restituirea pricinii spre rejudecare.

Prin hotărârea Judecătoriei Cantemir din 30 septembrie 2015, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 02 februarie 2016, a fost respins apelul declarat de Culeva Vladimir cu menținerea hotărârii Judecătoriei Cantemir din 30 septembrie 2015.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, la data de 26 mai 2016 Culeva Vladimir a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, instanța de apel a interpretat eronat legea, a apreciat greșit probele și nu s-a expus asupra argumentelor invocate în apel.

Indică că, nu a fost stabilite și elucidate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei. Concluziile instanței de apel, contravin circumstanțelor cauzei. Greșit au fost aplicate normele de drept material, nu a aplicat legea pasibilă aplicării și incorect a tălmăcit legea.

Afirmă că, decizia în cauză denotă vădită tendința, exprimată prin încălcarea flagrantă a prevederilor legale, aplicarea eronată a acestora, depășirea de către instanțele ierarhic inferioare mandatului său la judecarea acțiunii, formarea unei atitudini preconcepționate defavorabile împotriva recurentului.

Menționează că, instanța de apel, eronat a stabilit că instanța de fond legal și întemeiat a respins acțiunea, limitându-se numai la expunerea pur declarativă a conținutului legislației în vigoare, pe când aceasta nefiind corelate cu situația de fapt și de drept din speță și în genere cu temeiul respingerii acțiunii.

Relevă că, i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, care este unul din elementele fundamentale ale supremației dreptului și orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale (p. 1 art. 6 și art. 13 din Convenția Europeană).

Mai menționează că, instanța de apel, contrar prevederilor art. 117 Cod de procedură civilă, nu a apreciat probele prezentate privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea lor, iar toate probele în ansamblu referitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea pricinii.

În conformitate cu art. 130 Cod de procedură civilă, instanțele urmau să aprecieze probele în ansamblu și interconexiunea lor, ceea ce în opinia sa, nu a fost efectuat. Relevă că, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost constatate și elucidate pe deplin, iar concluziile instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii și cu probele prezentate și analizate în cadrul cercetării judecătorești.

La 21 iunie 2016, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului declarat de Culeva Vladimir cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La data de 01 iulie 2016 intimatul Î.S., Administrația de Stat a Drumurilor” a depus referință la recursul declarat de Culeva Vladimir, solicitând respingerea recursului ca fiind inadmisibil, deoarece acesta este depus cu omiterea termenului de prescripție.

În motivarea referinței a indicat că, instanțele inferioare corect au constatat că Î.S., Administrația de Stat a Drumurilor” nu poartă răspundere pentru obstacolele create circulației și pentru pagubele aduse participanților la trafic din motive independente de ea.

Menționează că, recurentul nu a prezentat careva argumente într-o demonstrarea temeiurilor declarării cererii de recurs, acesta invocând tălmăcirea greșită și eronată a legii, fără a stipula cu certitudine care este eroarea.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că, decizia instanței de apel din 02 februarie 2016 a fost expediată în adresa părților la proces la data de 02 februarie 2016 (f. d 341 vol. II), însă careva înscrisuri ce ar confirma recepționarea acesteia de părți, lipsesc.

La materialele cauzei f.d.4 vol. III recurentul indică că a făcut cunoștință cu decizia contestată la 15 mai 2016, iar recursul a fost depus la 26 mai 2016 conform plicului poștal f.d.5-6 vol. III înregistrat de cancelaria Curții Supreme de Justiție la data de 30 mai 2016. Având ca reper data de 18 iulie 2016, Colegiul consideră că recursul declarat de Culeva Vladimir la 30 mai 2016, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 17 august 2016 completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile expuse în referința intimatului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta

urmează a fi respins cu menținerea hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Potrivit art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 122 CPC, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Colegiu constată că pe drumul național R-34, între satul Leca și orașul Cantemir, a avut loc un accident rutier cu implicarea automobilului de model Ford Galaxy, n.i. CH AW 067, la volanul ceruia se afla Culeva Vladimir, care nu s-a isprăvit cu volanul, a părăsit partea carosabila și s-a inversat. Ca rezultat al accidentului rutier, automobilul a fost deteriorat, fiind cauzat prejudiciu material.

Din suportul probator prezent la materialele pricinii rezultă că, obiectul prezentei acțiuni îl constituie prejudiciul material în mărime de 49,450 lei și prejudiciul moral de 50.000 lei.

Totodată, Colegiu relevă că, prin decizia Camerei Înregistrării de Star din 30.04.2013 a fost radiată Societatea pe Acțiuni „Drumuri Cantemir” din Registrul de Stat, în legătură cu reorganizarea prin absorbție de către Societatea pe Acțiuni „Drumuri Cahul”.

Astfel, responsabil de construcția, amenajarea, întreținerea și exploatarea traseului R-34, 34km în apropierea orașului Cantemir a devenit Societatea pe Acțiuni „Drumuri Cahul” acesteia fiindu-i transmise toate drepturile și obligațiile Societății pe Acțiuni „Drumuri Cantemir”.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție atestă că, instanțele ierarhic inferioare au dat o apreciere rațională la materialele cauzei ce confirmă respingerea integrală a acțiunii, deoarece potrivit materialelor cauzei rezultă că, într-adevăr pe traseul R-34, 34km, în apropierea orașului Cantemir a avut loc o scurgere de ulei tehnic pe carosabil, însă, careva probe ce ar demonstra faptul că accidentul rutier a avut loc ca urmare a comiterii unei fapte ilicite, cu vinovăție sau a unei fapte licite fără vinovăție din partea intimaților, la materialele cauzei lipsesc, or, afirmațiile recurentului poartă un caracter declarativ.

Mai mult ca atât, reieșind din materialele dosarului contravențional anexat la cererea de chemare în judecată, se atestă că, împotriva recurentului Culeva Vladimir a fost pornit un proces contravențional, în temeiul art. 124 alin. (1) Cod Contravențional al RM, privind ignorarea prevederilor pct. 45 alin. (1) lit. d) a Regulamentului circulației rutiere, nu a ținut seama de condițiile rutiere (partea carosabila a drumului acoperita cu ulei tehnic) și intrând într-o curbă nu s-a

isprăvit cu volanul, a părăsit partea carosabilă și s-a inversat, or, Procesul-verbal de constatare a contravenției nu a fost contestat de recurent.

Materiale cauzei confirmă faptul că, S.A. „Drumuri Cahul”, îndată după înștiințarea de către colaboratorii poliției despre scurgerea uleiului tehnic pe carosabil, a întreprins toate măsurile întru înlăturarea acestei scurgeri de ulei tehnic prin împrăștierea materialului antiderapant. Scurgerea uleiului tehnic pe carosabil a avut loc din motive independente de intimați, care nu poartă răspundere pentru acest obstacol creat și pentru paguba adusa recurentului, ca rezultat al deteriorării autoturismului.

Conform art. 13 alin. (3) din Legea drumurilor, nr.509 din 22.06.1995, proprietarul sau administratorul drumului nu poartă răspundere pentru obstacolele create circulației și pentru pagubele aduse participanților la trafic din motive independente de el.

Potrivit punctului 45 al. (1) și (2) din Regulamentul Circulației Rutiere: Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; situația rutieră.

Alin. (2) aceluiași articol, prevede că, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

Astfel, reieșind din încheierea din 02.03.2008 întocmită de ofițerul CPR Cantemir V. Butuc rezultă că, Culeva Valadimer nu a ținut cont de condițiile rutiere și intrând într-o curbă nu s-a isprăvit cu volanul, a părăsit partea carosabilă și s-a inversat.

Cu referire la argumentele recurentului Culeva Vladimir, privind faptul, că instanțele ierarhic inferioare eronat a aplicat și a tălmăcit legea, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Un factor ce a influențat producerea accidentului rutier din 29 februarie 2008, a fost scurgerea uleiului tehnic pe partea carosabilă, însă nu a fost demonstrat că scurgerea uleiului tehnic pe carosabil, a avut loc din motive dependente de Societatea pe Acțiuni „Drumuri Cahul” (fosta Societate pe Acțiuni „Drumuri Cantemir”).

Or, potrivit art. 5 Legii drumurilor nr. 509 din 22 iunie 1995, administrarea drumurilor are ca obiect proiectarea, construirea, modernizarea, reabilitarea, repararea și întreținerea drumurilor. Administrarea drumurilor naționale se asigură de către organul central de specialitate în domeniul drumurilor. Administrarea drumurilor locale, comunale și a străzilor se asigură de către autoritățile administrației publice locale. Administrarea drumurilor private se asigură de către persoanele fizice sau juridice care le au în proprietate sau în administrare.

Mai mult ca atât, și martorii Cevdari Nicolai, Tonu Petru, Verșină Vasile au confirmat faptul că pe o porțiune însemnată de drum a traseului R-34, 34km în apropierea orașului Cantemir a avut loc o scurgere de ulei tehnic de la un alt mijloc de transport, însă, îndată cum a fost adusă la cunoștință această informație au fost întreprinse toate măsurile pentru lichidarea incidentului respectiv.

Or, potrivit art.8 alin.(1) al legii drumurilor, - drumurile, inclusiv lucrările de artă, amenajările și echipamentele aferente, trebuie să fie menținute într-o stare tehnică corespunzătoare desfășurării traficului în condiții de siguranță.

Iar, potrivit alin.(7) aceluiași articol, regulile de înlăturare a obstacolelor pentru circulație, apărute în urma avariilor, calamităților naturale, schimbării bruște a condițiilor climaterice sau altor cazuri fortuite pe drumuri, se stabilesc de Guvern.

În pct. 8 din anexa nr.2 la hotărârea Guvernului nr.247 din 03.05.1996, este indicat, în cazul apariției obstacolelor în urma accidentelor rutiere cauzate de deteriorarea mijloacelor de transport, descărcarea samavolnică sau spontană a diverselor materiale sau construcții de mijloacele de transport, mașinile și mecanismele lăsate de partea carosabilă a drumului, administrația serviciului rutier este obligată să întreprindă, în coordonare cu Poliția Rutieră, măsuri urgente pentru eliberarea părții carosabile de obiectele menționate.

Astfel, agentul constatatator urma să constate și să stabilească persoana vinovată pentru scurgerea uleiului tehnic, fapt ce nu a fost executat de ultimul.

Or, potrivit art. 1416 alin.(2) Cod Civil, instanța de judecată, adoptând hotărâre cu privire la reparația prejudiciului, obligă autorul prejudiciului să pună la dispoziție un bun de același gen și de aceeași calitate, să repare bunul pe care l-a deteriorat ori să compenseze integral prin echivalent bănesc prejudiciul cauzat.

Ca urmare, în speța dată nu și-a găsit confirmare faptul că, vinovat de producerea accidentului rutier care a avut loc pe traseului R-34, 34km în apropierea orașului Cantemir, cu implicarea automobilului de model Ford Galaxy, n.i. CH AW 067, la volanul ceruia se afla Culeva Vladimir, se face intimații.

Or, recurentul personal indică că, a observat o pată pe carosabil (deși nu cunoștea că este de ulei) undeva la o distanță de 30 km de la locul producerii accidentului, dar a continuat traficul și nu a înștiințat organele despre acest fapt, astfel, continuând deplasarea pe porțiunea dată de drum, ultimul și-a asumat propria răspundere pentru consecințele survenite.

Mai mult ca atât, Colegiu remarcă faptul că, reclamantul în acțiunea sa face trimitere la condițiile art.1398 Cod Civil - temeiul și condițiile răspunderii delictuale. Competența delictului civil include următoarele elemente, denumite și condiții: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția.

În speța dată lipsește raportul causal dintre faptă (acțiune sau inacțiune S.A. „Drumuri Cahul”) și prejudiciu. Or, este stabilit cert prin procesul verbal a contravenției administrative nr. 247786 din 29.02.2008 (f. d 15 vol. I), că accidentul rutier s-a produs din vina șoferului – Culeva Vladimir, care nu a ținut seama de condițiile rutiere, nu s-a isprăvit cu volanul, părăsind partea carosabilă a drumului.

Adică, prejudiciul în mărime de 48249 lei – deteriorarea automobilului, s-a produs în rezultatul acțiunilor incorecte a șoferului Culeva Vladimir, care nu a ținut seama de condițiile rutiere.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate supra, instanța de recurs consideră că instanțele ierarhic inferioare corect au apreciat probele, au acordat o apreciere juridică corespunzătoare a prejudiciului material suportat în urma accidentului rutier în mărime de 48249 lei , ceea ce servește drept temei de menținere a hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat într-o manieră certă aprecierea corectă a legislației în vigoare și a probelor prezentate de către instanțele ierarhic inferioare, nu necesită corectări de către instanța de recurs, prin emiterea unei noi hotărâri.

Astfel, reieșind din cele menționate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Culeva Vladimir, menține hotărârea Judecătoriei Cantemir din 30.09.2015 și decizia Curții de Apel Cahul din 02.02.2016.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Culeva Vladimir.

Se menține hotărârea Judecătoriei Cantemir din 30.09.2015 și decizia Curții de Apel Cahul din 02.02.2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Culeva Vladimir împotriva S.A. „Drumuri Cahul” (fosta S.A. „Drumuri Cantemir”), cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Iuliana Oprea

Ion Druță

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

